

Ženin in nevesta ga prijazno silita, gori naprejši, in nevesta reče: „Žal mi je, da pri prvi mizi ni več prostora, ker so najni starši, bratje in sestre vse sedeže porazvzeli, pa prosim Vašo Visokost, da bi se ponižala, tukje pri prvi stranski mizi zraven svojiga gospod strica se vsesti: „Svitek se lepo zahvali!“ reče rokodelc in se vsede. Nevesta ga debelo gleda in gré na svoj sedež.

Nevestni stric je bil mož malo besedi. Tudi rokodelc je tiho in pričakuje, kaj da ima priti. In ko so se začele jedi na mizo nositi, in se mu je obilo vsiga ponujalo, je možek s tako radostjo in urnostjo v usta nosil, da ni imel časa, kaj drugiga pregovoriti, kakor vselej, kadar se mu je kaj podalo, reči: „Svitek se zahvali!“ ali pa: „Kožuh se zahvali“. Ko se je začela peka na mizo nositi, ni mogel nič več jesti, temuč je basal v velike žépe posojeniga kožuha, dokler dolgo je še kak prazin prostorček ošlatal.

Zdaj je nevestni stric pregovoril, in vpraša rokodelca: zakaj da se tako posebno za prejete poklone zahvaluje?

„Jez sim bil včerej tukje“ — pravi rokodelc — „pa nihče me ni pogledal. Ni bilo sedeža za mene; ničesar se mi ni ponudilo; danes pa me vse časti, dobil sim častiti sedež, in jedi več ko treba. In vendar sim ravno tisti rokodelc, ko včeraj v lastnim, danes v posojenim oblačilu. Čast in postrežba se torej ni skazala meni, ampak — svitku in kožuhu; ker pa ta dva govoriti in jesti ne moreta, sim to jez namesti nju storil“.

„Dobro si nas plačal“ — mu odgovori nevestni stric — in sam mu pomaga peko v kožuh tlačiti. St.

Novičar iz slovanskih krajev.

Iz Tersta. Dve posebno veseli vesti se nam oznani iz Tersta. Ena je, da pri vsi hudi bolezní našega Koseskiga je vendar še upati, da z Božjo pomočjo in po izverstni strežbi zdravnikov in skerbne njegove rodovine se bo ozdravil. Druga pa je, da slavno ministerstvo nauka je ukazalo, da slovenski jezik za rojene Slovence na Teržaškem gimnazii ima za zapovedani uk veljati, ne pa prostovoljin biti, kakor je dosihmal bil.

Iz Celja. Z oziram na vreme je bil 17. dan tega mesca sila čuden dan. Zjutrej oblačno in toplo, dopoldne ploha z bliskam in gromam, in konec vsiga tega ob pol štirih popoldne zemlje potres! — Govori se, da velika Novoceljska grajšina (Neu-Cilli), majhno uro od Celjskiga mesta oddaljena, je prodana in od države nakupljena, ktera bo tamkej cesarsko višje vojaško izrejalíše (Obererziehungshaus) osnovala. Če se novica poterdí, bo ta naprava v velik korist celokolici in savinski dolini sploh. J. Š.

Iz Zagorja ob 7. uri zvečer 17. t. m. Trepetaje še prevelikega straha Vam pišem od današnjega potresa. Bil sim ravno v gornjim poslopji Trebovskega štaciona, klobuk v rokah, v Zagorje se po železnici peljati, kar se poslopje potrese, zagromí, in vdruči pa tretjič celo hišo strese, da so okna klepetale, stekla na polici cinglale, piskri po kuhinji na tla gromeli. Vès prepaden skočim skozi vrata po stopnjicah in zunaj še le strah in grozo vidim. Na desni strani Save, nad belim slapam v Mituli skale pokajo kot gromska strela, se iz višín odtergajo, v globoki prepad v Savo gromijo, da vodo kot prah na visoko kadijo. Še nekaj sekund po potresu skale grozensko pokajo, da smo mislili, hrib se bo vderl in Savo zajezil. Ko se v Zagorje peljamo, so trikrat, pa k sreči, le mali kamni na vozove prileteli, pri vsih bajtah in stražnih hišicah so prebivavci izpod strehe bežali, in plahi stali; v Zagorji je na štacionu poslopje več ko na desetih mestih razpoknilo, v več hišah po Zagorji so razpoki, in med

potresam je cegel s streh se drobil. Snoči je bil potres ob 6¹/₄ dopoldan, danes ob 3¹/₄. Zdi se mi, da je potres od zdovca do jugozahoda se valil, vendar ne morem za gotovo povedati, ker sim preveč prestrašil se. Ako je v našim kraji še kaj posebnega se pripetilo, Vam hočem prihodnjič naznaniti. H—k.

Iz Št. Mahora. (Dalje). Ko Bleški grad visoko na sternem skalovju zagledam, obdanim v podnožji z zelenim germovjem, — mili otoček pa sred jezera, — v dnu zad snežnikov velikane, pred kterimi se griček za gričem skriva, sim se živo spomnil neumerlega pesnika besed, da zares ne more biti

— — — — lepšiga kraja,

Ko je z okoljšino tá, podoba raja!

Ob 10. mašujem v prijazni cerkvi in potem se radujem tū v prekrasnem ogledu okolice rajske.

Čeravno celo noč na nogah, se namenim še tisti dan v Bohinj, — Krajnsko Švajco — ali mostove je voda pobrala. Tū me sprejme nekdo kot drugi angelj Rafael po nenavadnih potih čez hribe in dolíne, memo plazov in slapov čez Bistrico v Stare fužine (Alt-hammer), kjer sim prenočil. Vsacemu svetjem, kdor k Savici gré, naj namesto v Bistrici ostane pri brodniku Boltru (Jerneju Langus-u) v Fužinah, ki popotne s prežlahnimi lososnimi postervi nepredrago gostuje.

Drugo jutro po strašnem ponočnem viharji je spet deževalo tako, da marsikter na mestu mojem bi bil obupal Savico viditi. Jez pa „kurajža velja“ s svojim Blejskim spremnikom se izročim čolniču, ki ga vesljata oče Bolter in njegov sin, in hajd! po Bohinjskem černotamotnem jezeru. Še huji se vzdignejo valovi in še huji deževati začnè, — ali „kdor ne vaga, je brez blaga“ — tako blizo veličanske Savice jo viditi moram. Če drugač ne bo, bomo pa pustili čoln in se po poti, ki pelje poleg jezera na obéh stranéh, naprej podali. Vendar tega ni bilo treba, — dospeli smo vkljub viharju srečno konec jezera in stopili na planinsko zemljo, kjer posamne stojé kočé.

Stopivši iz čolna že slišim bobneti slap Savice, čeravno je še do tje dobro uro hodá. Boltrov sin ostane tū, mi trije pa jo udarimo berž naprej. Berv čez Savico, pri kteri se je že marsikdo splašil, ni celò nič nevarna. „Tam pri belem kamnu“ — pravi oče Bolter — „smo na cilju svoje poti“. Še čertert ure plezaš v kreber, dokler zamoreš reči: tū sim.

Ob devetih 6. oktobra sim stal pri spomínku, kjer je v letu 1807 svetli nadvojvoda Janez stal, kjer je po tem že tisuč in tisuč popotnih stalo, domačih in ptujih, učenih in prostih, moških in žensk, starih in mladih, radovati se na ti visočini, kjer se človek veliko bližjega nebes misli! Doli spodej jezero, krog in krog okoli nas sterma gora, na levi slap, ki z visočine čez skalovje bobní v globočine, do ktere stezica pelje, in iz ktere belo peni razdražena Savica in rosí clò do spomínka gori. Čeravno mi oče Bolter brani, da naj nikar ne grem doli, se vendar ne dam zadržati, da bi ne šel z lastno roko zajeti kozarec veličanske Savice in bi na tem mestu, kjer sta Vodnik in Prešern nadušena stala, ne bil pil iz prečistiga vira zdravico našemu presvetlemu cesarju in vsemu slavnemu slovanskemu narodu!

(Konec sledí.)

Iz Gorenskiga 16. nov. ☉ Gorenci smo bili pa le spet v zapertii, namreč: iz leve strani Save nismo mogli z vozmi v Krajnj in Ljubljano kot pod gorami skoz Begne in Teržič, in iz spodnje desne strani nismo mogli z vozmi v Radoljco in v dolíno kakor spet skoz Teržič in pod gorami, kjer Radoljski most, kteriga je še lani o vsih svetih povodinj pobrala, se še delati ni perčel; nad Posavcam se je bila pa roženkransko nedeljo velika cesta posedla in dotični griček se je tako razrušil in umočiril, de je bilo nekeje časa komej peš

čez priti. En dober teden sèm so pa že toliko prerili, de se s samci in drugimi nepreteškimi vozmi že skoz pride. Ali bo cesta tũ kaj stanovitna kali? Javaljne, sim slišal ljudi semtertje se pogovarjati in pričkati. Mnoge misli so se zastran izpeljave velike ceste razodevale, kterih nektere sim pobral, in jih „Novicam“ podam.

Nekteri menijo, de bi se nova cesta iz velike ceste v Teržič, od „Jana“ naravnost proti Otoku speljala, ker tako bi bilo v dolino nar bližej. To je res, tode gerdi grabni, močirja in samota, po kterih bi cesta šla, in deljava posipa (šute) so tudi v predvark vzeti. Drugi menijo, de bi se cesta le močirja nad Posavcam ognila, ker bi se dva mosta čez Savo naredila in vsa stara cesta bi ostala, tode dva mosta čez Savo sta draga in še negotova reč, ker Sava pod Posavcam zlo pod cesto bije in jo podmeljuje. Tretji menijo, de bi se cesta koj iz Nakelskiga polja za in čez Bistrico v Podnart spustila, (v tem primerleji bi se ognila vsim štirim hudim klancam: Bistriškemu ali Jurčkovimu, Osranku, Gobovcu in Dobropoljskimu, kteri so na vse strani dovolj nevarni in zamudni), ali pa, če se že hoče Bistriški most in stara cesta ohraniti, iz Podbrezja v Podnart, kamor bi se dala tako speljati, de bi ne imela eniga pavca pada na sežinj. Od Podnarta bi šla za Rebrijo, kjer je zgolj pešenoškálnata zemlja, ali nad Kamnogorico na Radoljco, ali pa skoz Lancovo na Lesce. Se vé, de bi bilo tũ noviga mosta čez Savo treba. Ta cesta bi bila iz doline scer enmalo ovinčna, pa bi bila večidel ravna in med hišami, približala bi se slovečima fužinarskima tergama Kropi in Kamnogorici, in pa neizsekljivi Ilovci, ktera Gorensko stran z dervmi in ogljem zaklada, in ktere les — v Terst izvožen in v barke podelan — mende že po vsih morjih plava. Tudi bi morebiti nar manj stroškov htevala in jih nar pred povernila. — Vender kakor o družih tako je tudi o ti reči: kolikor glav, toliko misel, in vsaka ima po svoje prav, in če ne družiga, saj letó: per cestah je zaslužik in še marsiktera zložnost.

Letina je bila bolji, kakor smo se je o spomladi nadjali. Ozimina nam je bila pozebla. Vse smo mogli o spomladi vnovič obsejati. Za sème in jéd vse kupovati, nam je o spomladi kej terda bila, vender se je jarina dobro obnesla. Godilo se nam je kakor tistim, od kterih psalm pravi: „Jokali so, ko so sémna sejali; pa z veseljem bodo prišli snopja nosit“. — Krompir je scer še gnjil; pa je bil vender bogatej kot ene leta sèm. — Ajde smo le malo dobili. Čebele so bile tako lahke, de bo komej pléme ohraniti. Otavo so nam deževja in povodnji večidel spridile. Ozimine nismo veliko sejali, nekej zavolj pomanjkanja sémna, nekej zavolj vedniga deževja in nekej morebiti tudi iz strahú pred prezgodno in prerokovano hudo zimo. — Kar smo pa vsejali, se lepo vrastuje. Bog z vami in z nami!

Iz Ljubljane. Visoke časti vredni gosp. pisatelj „potovanja po Laškim“ so nam na prošnjo v 82. listu Novic naznanili, „da prav za gotovo niso v stanu vsih stroškov povedati, da so pa ob celi poti blizo 500 fl. izdali, kterih polovica pa je zadosti, ako kdo iz Tersta po parobrodu v Jakin in iz Jakina naravnost v Rim, in tako spet nazaj gré, čeravno tudi tri tedne v Rimu ostane“. To da vredništvo na mnoge vprašanja častitim bravecem na znanje in memo gredé tudi slavnemu vredništvu „Danice“ na nje „prijazni“ napad v 46. listu opomne, da — kakor se lahko prepriča, če še enkrat natanjko naše „pismice v 82. listu“ prebere — nismo čisto vsih bravecev v svojim izreku zapopadli, ker naša navada ni nikdar krivice govoriti; tedaj je očitno, da zavoljo tega tiste bombe v njenim 46. listu treba ni

bilo. Scer pa o ti priliki le še to rečemo „brez prepirljivosti“ in naravnost: da več potov pelje v Rim, — da mi vredništva „Danice“ nikdar nismo silili, našo pot iti, naj nas tedaj tudi ono pusti, da grémo svojo, ktero že delj časa hodimo, kakor „Danica“, in reči smémo, vseskozi kristiansko in pošteno; — če bi nam pa vendar treba bilo iz omenjeniga „verniga in nraavniga ozira“ še kadaj v šolo iti, naj nam za zlo ne vzame, ako k nji ne pridemo, še manj pa mende slavni gospod pisatelj „potopisa“. Što je pravo i Bogu je drago“.

Iz Ljubljane. Ker se je marsikteri učenc, čeravno po rodu svojih staršev Krajnc, zapovedanemu učenju slovenskiga jezika odtegniti hotel, je za spolnjenje šolskih postav skerbni gimnazialni vodja gosp. Nečasek zapazil, da to ne more in ne smé biti le vsled izmišljenih izgovorov, toraj je gosp. profesorjem predložil nasvét: naj se z njim zedinijo, da se visoko ministerstvo prosi za postavo, po kteri naj se nobeden tacih učencov te dolžnosti ne odveže, ako ga ni višji c. k. šolska oblast po vloženi veljavni prošnji oprostila. Vsi g. profesorji so se zedinili v hvale vredni predlog vodjev. Res je to čudno, da marsikteri starši slovenskiga rodú učenje deželnega jezika pri svojih otrocih za nepotrebno imajo ali ga pisano gledajo; če pa pride na priliko sinek na Dunaj in je kakošen kosček kruha po štipendijah za Krajnce itd. vloviti, ali scer pri vradijah kakošna službica dobiti, takrat bi rad vsak do brote matere Krajnske vžival, dolžnosti za njo pa noče spolnovati!

Novičar iz mnogih krajev.

Ministerstvo denarstva je naznanilo, da od konca septembra do konca oktobra se je znesek deržavniga papirniga denarja v vsim skup spet za 1.823.482 fl. pomanjšal, in da je 1. dan tega mesca bilo za 160 milionov 373.823 fl. papirja med ljudstvom; 25. tega mesca ga bojo spet za 2 mil. sožgali. — Cesarske železnice so mesca oktobra prislužile 997.009 fl. — Sliši se, da je iz Postojne v Reko železnica že dovoljena. — Ministerstvo pravosodja je hvalevredno ukazalo, da tudi vsi tisti vradniki, kteri za aktuare, pisavce protokolov itd. služijo, se morajo z veljavnimi spričbami skazati, da znajo deželni jezik popolnoma brati in pisati; to skazati morajo tudi tisti, kterih materni jezik je deželni jezik; scer pri novi uredbi ne morejo službe dobiti; pri Rusinih je pa znanje slovenskiga jezika vradnikam le v latinskih čerkah zapovedano, ne pa v cirilici. — Ker so v Temeškim Banatu še vedno v nektere ljudske šole madžarski jezik namest slovenskiga silili, je šolska vradnija po višjim ukazu naznanila, da v vsih ljudskih šolah ima materni jezik učencov učni jezik biti; nauk v kakim drugim jeziku se smé le v drugim klasu dovoliti, ako soseska zato razložno prosi. — Ravno sedaj ko se Francozi pripravljajo Napoleona za cesarja voliti, je pregnani naslednik praviga francoskiga kralja Henrik V., ki pod iménam grofa Chamborda v Frohsdorfu blizo Dunaja živi, natihoma v tisuč in tisuč iztisih pismo po Francoskim razposlal, v kterim se zoperstavlja cesarstvu, ktero se ne opira na stare božje pravice, po kterih gré oblast le pravimu nasledniku starih Francoskih kraljev. Vkljub vsemu temu bo vendar Napoleon 2. decembra za cesarja oklican, in mesca januara se bo nek z veliko slovesnostjo oženil. Sploh pa se je jelo sumiti, da novo cesarstvo ne bo cesarstvo mirú; nar manj se tega nadjajo Angleži, kteri si ne dajo vzeti, da Napoleon zoper nje kaj skrivniga kuha. — V Ameriki je ravno general Pierce demokratiške stranke za predsednika ljudovlade, za njegoviga namestnika pa Rufus-King izvoljen.